

GENERALITAT
VALENCIANA

parc natural
de les salines
de santa pola

Versió en valencià

Antonio Solas • O. Galic

MAPA D'ESPais NATURALs PROTEGITS

GENERALITAT
VALENCIANA

Parcs Naturals

Paisatges Protegits

Monuments Naturals

Flamenc (*Phoenicopterus roseus*)

El **Parc Natural de les Salines de Santa Pola** ocupa una extensió de **2.474 hectàrees** a la plana al·luvial de la comarca del Baix Vinalopó, i abasta els termes municipals de Santa Pola i Elx.

Declarat oficialment Parc Natural el 27 de desembre de **1994** per la Generalitat Valenciana, el seu gran valor biològic li ha atorgat el reconeixement com a **Zona Humida d'Importància Internacional** (Conveni RAMSAR) i **Zona d'Especial Protecció** per a les Aus (ZEPA dins de la Xarxa Natura 2000).

Torre del Tamarit

Panoràmica de les Salines de Santa Pola

HISTÒRIA

L'espai actual era originàriament un gran golf obert a la mar Mediterrània que els corrents litorals van tancar amb un cordó de dunes, convertint-lo en l'**antiga Albufera d'Elx**.

Amb el pas del temps, l'evaporació natural i els sediments aportats pels rius **Vinalopó i Segura** van fragmentar esta gran llacuna interior en marjals i planes inundables, conegudes popularment com el Saladar.

Allò que va començar exclusivament com una activitat econòmica industrial va acabar convertint-se en el **salvavides del mateix ecosistema**.

Hui en dia, comptem amb dues explotacions salineres amb més de 100 anys d'història: les Salines del **Braç del Port** i les Salines de **Bonmatí**.

Treballadors de les Salines antigament

Recollida de sal

UN OFICI CENTENARI ESCRIT EN LA SAL

La imatge de les muntanyes blanques que hui retallen l'horitzó de Santa Pola és el resultat de generacions d'esforç.

Allò que fa realment úniques les Salines de Santa Pola és que no es tracta d'un entorn natural verge, sinó d'un ecosistema artificial creat i mantingut per la mateixa activitat econòmica. Lluny de destruir l'entorn, la indústria de la sal és el motor que el manté viu.

Muntanyes de sal en Santa Pola

FAUNA DEL PARC

Un oasi de biodiversitat

La salinitat d'esta zona humida propicia un ambient únic on només viuen organismes adaptats a condicions extremes.

L'abundància d'aliment converteix el Parc en un **punt estratègic de les rutes migratòries entre Àfrica i Europa.**

Atrets per l'*Artemia salina*, els flamencs comuns ofereixen concentracions que poden arribar fins als 8.000 individus.

A més, el nostre ecosistema és vital per a la reproducció d'aus limícoles i aquàtiques.

Hi destaquen les colònies d'alvocetes, cames-llargues, xatracs, corriols, corbs marins i ànecs

Altres espècies, com l'arpella de marjal, l'àguila pescadora, el carricer i el barba-roig, completen la riquesa d'este espai.

DISPONIBLE ACÍ
EL PÒSTER DE LES AUS DEL PARC

Flamenc (*Phoenicopterus roseus*)

Ànec blanc (*Tadorna tadorna*)

Arpella cendrós (*Circus pygargus*)

Alena (*Recurvirostra avosetta*)

Xauet mostatxut (*Panurus biarmicus*)

Als canals i masses d'aigua habita el **fartet** (*Aphanius iberus*), un xicotet peix endèmic que es troba en **perill d'extinció**. Santa Pola alberga una de les poblacions més importants d'esta espècie.

El saladar i el cordó dunar estan representats per la sargantana cua-roja i la sargantana cendrosa, expertes a desplaçar-se pels arenals costaners.

A les zones amb major vegetació arbustiva es poden albirar el llangardaix ocel·lat, la sargantana cuallarga i la serp verda.

🔗 Banc de Dades de Biodiversitat - Generalitat Valenciana

Fartet (*Aphanius iberus*)

Llangardaix ocel·lat (*Timon lepidus*)
Jose Larrosa

FLORA DEL PARC

L'Adaptació extrema al saladar

Les plantes del Parc Natural es distribueixen en comunitats vegetals ben diferenciades segons la salinitat del sòl i la proximitat a la mar, i mostren **adaptacions fisiològiques sorprenents**.

A les zones planes inundables del saladar, on la concentració de sal faria inviable la supervivència de la vegetació comuna, creixen les plantes halòfiles, entre les quals destaquen les **salicòrnies** i els **limòniums**, com l'endemisme *Limonium santapolense*.

Estes plantes són carneses perquè acumulen aigua dolça al seu interior per a diluir l'elevada salinitat dels seus teixits. Altres espècies disposen de glàndules especials per a excretar-la a través de les fulles, formant xicotets cristalls visibles al sol.

Limòni (Limonium caesium)

Salicòrnia
(*Arthrocaulon macrostachyum*)

Espaseta (*Gladiolus illyricus*)

Lliri de mar (*Pancratium maritimum*)

Al cordó arenós costaner, la vegetació ajuda a fixar el terreny davant del vent marí.

Ací creixen el **pi pinyoner** i la delicada **lliri de mar**, capaç de florir en l'arena seca de l'estiu.

Pi pinyoner (*Pinus pinea*)

Als marges del parc, allí on arriben aportacions d'aigua dolça o de menor salinitat (com els assarbs de reg), la vegetació canvia radicalment i dona pas a denses masses de **canyissos**.

Este cinturó verd és el refugi de nidificació perfecte per a aus com el carricer.

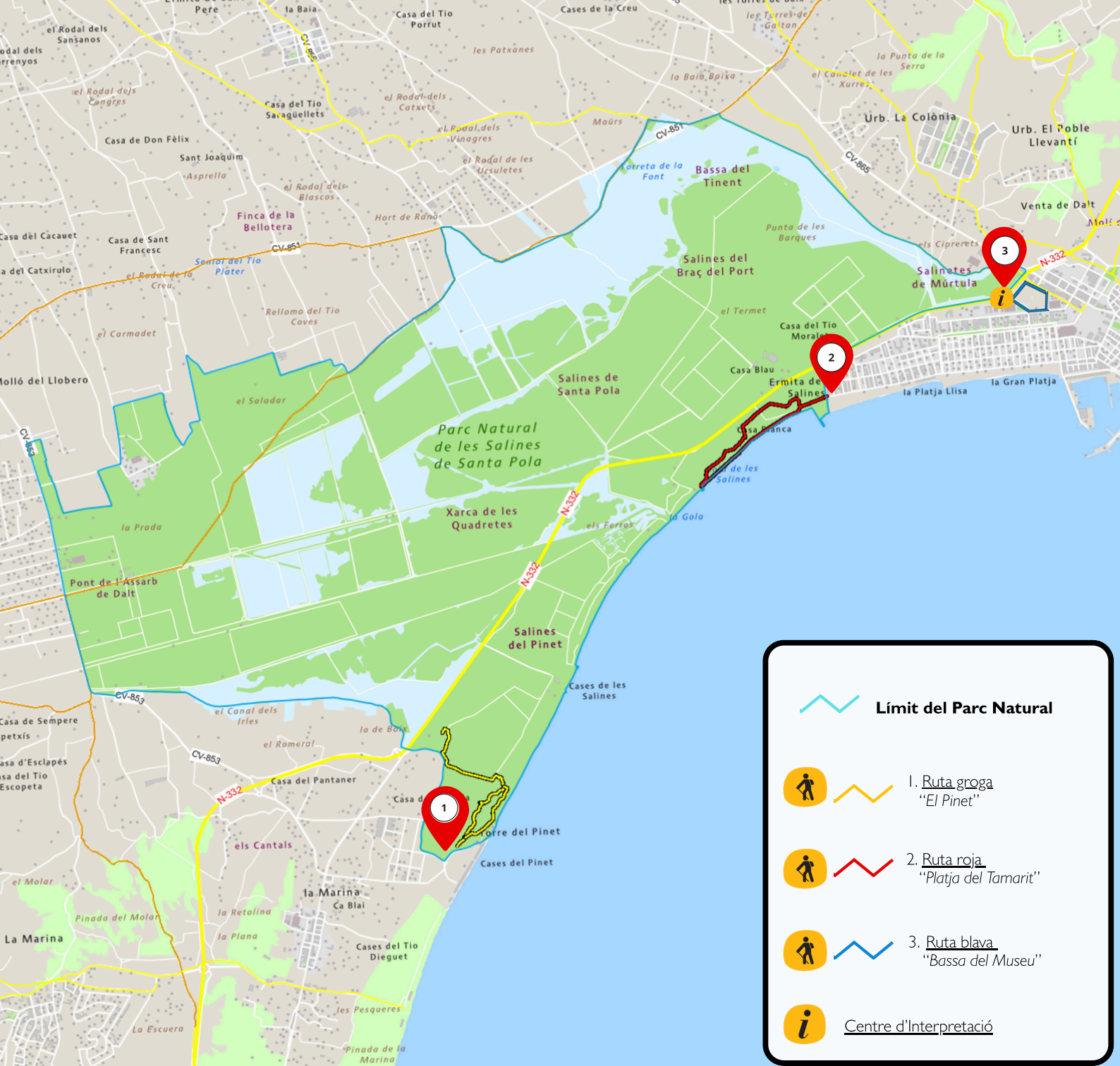

Senill / canyís (*Phragmites australis*)

DISPONIBLE ACÍ
EL PÒSTER DE FLORA DEL PARC

1. RUTA GROGA "EL PINET"

Distància	Duració	Tipus de ruta
4.0 km	2h 30m	Ruta interpretativa Circular
Altitud màx.	Altitud min.	Dificultat
10.4 m	0 m	Mitjana

Accessibilitat: apte per a persones amb mobilitat reduïda des de l'inici fins al primer observatori.

Esta ruta se situa al sud-est del parc. El seu objectiu és mostrar dos dels ambients més valuosos de l'espai protegit: **les basses salineres i l'ecosistema de dunes.**

El sender comença al costat d'antigues basses que mantenen actiu el seu circuit d'aigua, conservant una enorme riquesa biològica. Des d'allí, el camí s'endinsa poc a poc en el cordó dunar.

Sense perdre de vista les basses, s'arriba a un observatori ornitològic. És un punt estratègic per a contemplar la fauna alada de l'aiguamoll.

A uns 500 metres de l'inici es troba el segon observatori. A més de les aus, permet contemplar la singular vegetació del saladar a les vores. Ací destaca el contrast entre estes plantes de sòl salí i la flora dunar de sòl arenós.

L'itinerari continua cap a les dunes fixes, oferint una agradable sensació d'aïllament i connexió natural. En esta zona creixen pins i eucaliptus plantats a principis del segle XX per a frenar l'avanç de l'arena.

Parant atenció, es pot descobrir la fauna local, com el llargardaix ocel·lat, la sargantana cua-roja, la tarabilla i la cogullada.

A un quilòmetre de l'inici s'alça una torre equipada amb panells didàctics sobre l'evolució geològica, les dunes i la costa.

Les vistes panoràmiques abracen la mar, el cap de Santa Pola, l'illa de Tabarca, la desembocadura del riu Segura i el cap Cervera a Torrevella.

En baixar de la torre, el sender permet acostar-se a la platja o tornar al punt d'inici a través de les dunes semifixes i mòbils, una gran oportunitat per a observar de prop la flora dunar i les seues enginyoses adaptacions al medi.

Tot el recorregut compta amb senyalització i panells informatius sobre fauna, flora i mallades.

Per favor, respecte el traçat per a col·laborar en la conservació d'este fràgil ecosistema.

DISPONIBLE ACÍ
EL TRACK DE LA RUTA GROGA (gpx).

2. RUTA ROJA "PLAYA DE TAMARIT"

Distància	Duració	Tipus de ruta
3'13 km	2h	Ruta interpretativa Circular
Altitud màx.	Altitud mín.	Dificultat
7 m	0 m	Baixa

Accessibilitat: apte per a persones amb mobilitat reduïda des de l'inici de la ruta fins a l'embarcador.

L'itinerari comença just on acaba la zona residencial de Platja Lissa. Esta ruta connecta de manera directa dos ambients d'un valor ecològic incalculable: **el saladar i la platja**.

Als pocs metres d'iniciar la marxa, el visitant es troba amb un antic moll saliner restaurat i les restes d'una barcassa varada a l'arena. En el passat, estes estructures eren clau per a transportar la sal cap als vaixells fondejats a la costa, preparats per a l'exportació.

Al costat d'estos elements, es conserven dos búnquers de la Guerra Civil espanyola, integrant un conjunt històric conegut com el Museu de Lloc.

A més, el camí discorre prop de les muntanyes de sal i de les instal·lacions actives de les Salines del Braç del Port, permetent observar els treballs actuals de la indústria.

Continuant pels senders, es recorre una plana de saladar on la flora exhibix adaptacions sorprenents a l'alta salinitat del sòl. Les espècies dominants són salicòrnies, sosos i limòniums.

En esta ruta, el cel és un punt d'observació constant d'aus procedents de les basses veïnes, com gavines, xatracs menuts, corbs marins i agrons.

El sender passa al costat d'una antiga casa de les salines i canvia de rumb cap a la platja, arribant fins al canal de desaigüe del Braç del Port. Este canvi de substrat (de sòl salí a sòl arenós) transforma completament la vegetació. En este tram costaner destaquen la flora dunar, com el card marí i la lliri de mar, entre altres; així com un xicotet bosquet de pins carrascs procedents de repoblació.

La tornada al punt de partida es fa caminant per la línia de costa, on les restes marines depositades a la vora funcionen com un indicador natural de la biodiversitat d'este litoral.

DISPONIBLE ACÍ
EL TRACK DE LA RUTA ROJA (gpx).

3. RUTA BLAVA "BASSA DEL MUSEU"

Distància	Duració	Tipus de ruta
0'97 km	30 min.	Ruta interpretativa Circular
Altitud màx.	Altitud mín.	Dificultat
7 m	3 m	Baixa

Accessibilitat: el recorregut complet és apte per a persones amb mobilitat reduïda.

Este itinerari circular de curt recorregut envolta la bassa principal del recinte del Museu de la Sal. Es tracta d'un sender totalment pla i condicionat, **ideal per al públic familiar, d'edat avançada o amb mobilitat reduïda**.

Al llarg del seu traçat, el visitant disposa de tres **miradors** i un **observatori** que ofereixen àmplies panoràmiques de la bassa.

El gran avantatge d'esta ruta és la proximitat a la qual es poden albirar les espècies més emblemàtiques del Parc Natural: flamencs, alvocetes, cames-llargues, ànecs i moltes més, que s'alimenten a pocs metres del sender.

El recorregut compta amb un **jardí botànic** que recrea els diferents paisatges del parc: zona de saladar i dunes, ambient xeròfil i matollar mediterrani.

A més, en una part de la bassa es troba la recreació d'una **salina a escala reduïda**. Este model funciona amb el mateix sistema de circulació i evaporació que les grans explotacions comercials del parc, permetent comprendre de manera exacta i visual l'ofici mil·lenari de la sal.

DISPONIBLE ACÍ

EL TRACK DE LA RUTA BLAVA (gpx).

CENTRE D'INTERPRETACIÓ:

MUSEU DE LA SAL

Sabies que la sal és un element **indispensable per a la vida**?

En el nostre Centre d'Interpretació, ubicat en l'emblemàtic Museu de la Sal, et proposem un viatge fascinant en el temps. Este espai cobra vida dins d'un antic molí de sal totalment restaurat, que va pertànyer a una de les indústries pioneres

de la zona i que hui s'alça com el gran símbol d'una època industrial daurada.

A l'interior, podràs gaudir d'una doble experiència cultural:

Un recorregut sobre la sorprenent flora i fauna del Parc Natural, on a més descobriràs els secrets de la seua evolució.

I una immersió absoluta en el món històric de l'explotació salinera.

Informació al visitant

Direcció:

Centre de Visitants del Parc Natural de les Salines de Santa Pola
Av. Saragossa, 45
03130 Santa Pola (Alacant)

Horari d'atenció a visites:

De dilluns a diumenge: de 9.00 a 14.00 hores
Festius: de 9.00 a 14.00 hores

El centre romandrà tancat els dies 24, 25 i 31 de desembre, així com l'1 i el 6 de gener.

Programa d'Educació Ambiental:

El Programa d'Educació Ambiental del Parc Natural de les Salines de Santa Pola ofereix activitats guiades per a centres educatius. Estes activitats s'han de concertar contactant amb el personal del Centre d'Interpretació, ja siga per telèfon o per correu electrònic.

Telèfon: 96 593 85 90

Correu electrònic: parque_santapola@gva.es

Accessibilitat: apte per a persones amb mobilitat reduïda excepte el mirador de la planta superior.

Normes del Parc

Deixa el lloc més net que quan has arribat. Deposita la brossa en el contenidor més pròxim.

Respecta el camí i atén les senyals.

No encengues fogueres ni fumes. Respira l'aire pur.

Contempla les plantes sense arrancar-les.

Observa els animals sense molestar-los.

L'acampada no està permesa en cap àrea del Parc Natural.

Si t'acompanya el teu gos, porta'l sempre lligat.

En cas d'emergència, crida al 112.

www.parquesnaturales.gva.es

@gvaparcsnaturals

@GVAparcs